

අනාවය සහ කාතනය

ඉන්දියානු භාෂා 500කින් 1/3ක් හා ඉරි අඩක් අතර සංඛ්‍යාවක් අනතුරුව පාත්‍ර වී තිබෙන අතර, භාෂා අනාවයට යාමේ වැඩිම වේගයක් ඇත්තේ බ්‍රිසිලයේ බටහිර අනාවයේ පළමු වීමයි. බ්‍රිසිලයේ තිබෙන භාෂාවලින් බොහොමයක්ම කතා කරන්නන් කුඩා ප්‍රජාවන් බව හඳුනාගෙන තිබේ.

තිබෙනාණ්ඩු ආසියාවේ භාෂා එක එකක් සාපේක්ෂ වශයෙන් විශාල ජනතාවක් භාවිතයට ගනු ලබන අතර, එහි 600-700 දක්වා වූ භාෂා ගණනකින් 40ක් පමණ සංඛ්‍යාවක් අනාගතය බොහෝ දුරට රඳා පවතිනුයේ රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්තිය මගය. අනෙක් අතර, ඊසානදිග ආසියාවේ භාෂා 47ක් අතරින් රුසියානු බසට සාපේක්ෂව

අවසානයේ විශ්ව භාෂාවක් පිළිබඳ සංකල්පය පැන නැගුණු අතර, මෙයින් කෘත්‍රිම භාෂා රැසක් හට ගැනිණ. මෙහිදී ලතින් බස පවා සැලකිල්ලට ගනු ලැබිණි. කෙසේ වෙතත් එබඳු මුල් භාෂාව වොලප්‍රාස් (වැදගත්වමන) නම් වූ අතර, වැඩියෙන්ම පිලිගැනීමට ලක් වූත් වඩා දිගු කලක් නොනැසී පැවතිනාවූත් භාෂාව එස්පරාන්තෝ (Esperanto) නම් විය. මිනිස් සමාජය සමග එන්ද්‍රිය බැඳීමකින් තොර වූ කෘත්‍රිම භාෂාවල පැරැන්නේ කොහොමත් අවිනිශ්චිතය.

ලෝකයේ භාෂා අනාවයට යාම සුදු කොට තැබිය හැකි කාරණයක් නොවේ. භාෂා අනාවයට යාමෙන් ඇති වූ ප්‍රතිඵලයන් හේතු ගණනාවක්ම නිසා

නුදෙක් ජෛව විවිධත්වයට එරෙහිව තිබෙන තර්ජනයට සමානය. ඊට හේතුව බොහෝ භාෂා අනාවයට යන සුදු ප්‍රවේශයක් නිසා නොව, ජෛව විවිධත්වය හා සංස්කෘතික විවිධත්වය අතර හොඳින්ම හා තාර්කික සම්බන්ධතාවක් ඇතිවීමය. ශාක හා සත්ත්ව විශේෂ මෙන් පරිහරණයට හුරු වූ කල මවුන්තේ භාෂාවේ පිළිබිඹු කොට දැක්වෙන හා බොහෝ විට එහිම රැඳී පවත්නා විශේෂ, ආවේණික දැනුම් පද්ධතියක් නිර්මාණය වීමයි. ලෝකයේ අනතුරුව පත් ශාක හා සත්ත්ව විශේෂ බොහොමයක්ම පිළිබඳව මෙකල දැන සිටින්නේ අනාවයට යමින් තිබෙන භාෂා ව්‍යවහාර කරමින් සිටින ජන කොටස් පමණි. මවුන් මරණයට පත් වීමත් සමග පරිසරය පිළිබඳ

විභාග වනු ඇත්ද? එසේ වනු ඇත. භාෂාවක් විභාග කිරීමට ඇති නොදැම මාර්ගය තවත් භාෂාවක් ඉගැන්වීම බැවිනි. අධ්‍යාපනය කෙරෙහි ජාතික භාෂා 100ක් පමණ දක්වන ඒකාධිකාරය පාසල්වල උගන්වනු නොලබන භාෂා තිවසට හා ජනශ්‍රැතියට සීමා වී අවසානයේදී සංස්කෘතික පරිසර පෝෂණය කිරීමේ කාර්යයෙන් ඉවතට යනු ඇත. අන්තර්ජාතිකව හෝ එසේ නැතිව හෝ කරගෙන යන්න වූ භාෂා විභාගය හෙවත් ඩිනාෂා සාහසර්යයේ වාර්ෂික විභාගයේදීත් මිනිසුන් අවසංහාරිකකරණය කිරීමේදීත් යොදාගන්නා මුලික උපකරණ අනුප්‍රේමයක් වන අවසානකාරිකකරණය නිසා සැමවිටම වැරදි ක්‍රියාවක් වී ඇත. එය වඩමත් රාජ්‍ය දේශීය, වාර්ෂික සුදු ජාතීන්ගේ අයිතිවාසිකම් හඳුනා නොගන්නා අර්ධ නිලමය අරමුණ ද වේ. අධ්‍යාපන පද්ධතියෙන් දේශීය භාෂා වැඩි වැඩියෙන් ඉවතට යාම නිසා ඩිනාෂා සාහසර්යය වේගවත්ව සිදුවෙයි. විධි ඒකවන සියවසේ භාෂා පිළිබඳ ප්‍රශ්නය ගැටලු දෙකක් මතු කරයි.

වර්තමාන ලෝකයේ භාවිත වන භාෂා 6000ක් පමණ තිබෙන අතර, ඉන් විශාල සංඛ්‍යාවක් නුදුරු අනාගතයේදී අනාවයට යාමට ඉඩ තිබෙන බව භාෂා සම්බන්ධ විශේෂඥයෝ පෙන්වා දෙති. ඔවුන් පෙන්වා දෙන ආකාරයට ලක්ෂයක(100,000) ජනතාවක්වත් කතා නොකරන භාෂාවක්ම නොනැසී පැවතිය නොහැකිය.

සාම්ප්‍රදායික දැනුමද මවුනු රැගෙන යයි.

බලවත් රාජ්‍යවල සුදු, රාජ්‍ය තාන්ත්‍රික, දේශපාලන හා ආර්ථික උපාය මාර්ග අධ්‍යයනය කොට ඒවා විවේචනය කළ හැකිය. එහෙත් බලවත් රාජ්‍යයන්ගේ භාෂාමය උපාය මාර්ග අප්‍රකාශ, නිහඬ එසේම නිර්දෝෂී හෝ නොපවත්නා දෙයක් විය හැකි බව පෙනේ. පසුගිය සියවසේ ඉතිහාසය බොහෝ රාජ්‍යවලට භාෂාව කෙරෙහි වඩා මධ්‍යස්ථ ආකල්පයක් දැරීමට අනුග්‍රහ දක්වා තිබේ. එහෙත් එය මවුනට එක් භාෂාවක් විසින් දරනු ලබන ආකාරයට යටත් නොවී සිටීමට උගන්වා තිබේද? ඉංග්‍රීසි භාෂාව දැනට ලොව පැතිරුණු සන්තියෝදන මාධ්‍යය ලෙස ඒකාධිකාරයක් ඇති කරගෙන ඇති බව පෙනේ.ඩඩ් හැඩ් රෝලන්ඩ් ජේ.එල්. බ්‍රෙට්ටන් සඳහන් කරයි.

ප්‍රච්ඡේදය භාවිත කරන භාෂා හෝ ජාතික භාෂා, ඉංග්‍රීසි භාෂාව විසින් පැහැරගනු ලැබීමේ දරා සිටින්නේ කෙසේද? විනාශ වී යාමේ උවදුරට ලක්ව ඇති සුළු ජාතීන්ගේ භාෂා ආරක්ෂා කරගෙන සංවර්ධනය කරා ප්‍රවේශ වන්නේ කෙසේද?"

භාෂාවක ඉර්ෂාම අවසානයේ එය භාවිතයට ගන්නේ සමග ඇති සබැඳියාව මත රඳා පවතී. ඇසේකාවේ ජනශ්‍රැතී ඉතිහාසඥයින් වන හෝරා මාක්ස් ඩොවින්ග්වර්ඩ් සහ ඊට්ඩ් ඩොවින්ග්වර්ඩ් මෙසේ පවසයි.

"ආරක්ෂා කිරීම යනු ජෛව බරණිවල ඇතිරූ පළඟුරුවලට වීන්වල ඇතිරූ සැමට් මත්ස්‍යයින්ටත් ජූස් කරන දේය. පොත්වලට හා තැටිවලට කළ ලේඛනවලට භාෂා ආරක්ෂා කළ හැකිය. එහෙත් ඒවා ජීවමාන වීන්වලටත් හැක්කේ ජනතාවට හා පුජා සමුඛවලට පමණි"

මනු වැඩිදුරටත් සඳහන් කරන ආකාරයට, "... සමහරක් අනාවයක් පළ කරන පරිදි සුදු භාෂා

<http://godoyage-adaviya.blogspot.com.au/>

ඇත්තෙන්ම නොනැසී පැවතීමේ ඉඩකඩ ඇත්තේ භාෂා 06කට පමණි. ඉන් භාෂා 20ක්ම සහමුලින්ම වාගේ අනාවයට ගොස් තිබේ. භාෂා 8ක් බරපතල ලෙස අනතුරට ලක්ව තිබෙන අතර, භාෂා 13ක් සාමාන්‍යයෙන් අනතුරට පාත්‍ර වී ඇත. මුල් භාෂා කාණ්ඩය වැඩිම වුවහොත් කතා කරන්නන් දහ දොළොස් දෙනෙකු පමණි. දෙවන කාණ්ඩයේ භාෂා පුළුල්ව භාවිතයට ගන්නා නමුත් එම භාෂා මුලින් උගන්වනු නොලැබේ. තෙවන කාණ්ඩයට ඇතුළත් වන්නේ ඇතැම් මුලින් භාවිත කරන නමුත් ක්‍රමයෙන් අඩු වශයෙන් භාවිතයට ගන්නා වූ භාෂාය.

බරපතල වී තිබේ. පළමුව අප සියලු දෙනාම එකම භාෂාවක් කතා කිරීමට එක් වුවහොත් අපගේ ආදානයෙහි භාෂාමය ගවේෂණය උදෙසා වන හැකියාව හිත වී යාම නිසැකවම සිදුවේ. එමෙන්ම අප හට මිනිස් භාෂාවේ ප්‍රභවයන් හඳුනාගැනීමට හෝ මුල් භාෂාව පිළිබඳ අතිහාසය අනාවරණය කර ගැනීමට සිදුවීමට කිසිදේක්ම නොහැකි වනු ඇත. වඩාත්ම බරපතල කාරණය නම් එක් එක් භාෂාව අනාවයට යාමේ සමග මානව ඉතිහාසයේ එක් පරිච්ඡේදයක්ද ඒ සමග නිහඬව පත් වීමයි.

බහු භාෂිත්වය වූ කලී බහු සංස්කෘතිකත්වයේ වඩාත්ම නිරපරදි පිළිබිඹුවකි. මෙහි මුල් ලක්ෂණය එනම්, බහු භාෂිත්වය විභාග වීම හේතුවෙන් නිදාගත වශයෙන්ම, දෙවැන්න එනම් බහු සංස්කෘතිකත්වය හැකි වී යාමට මග පෑදෙයි. ජනතාවගේ සංස්කෘතිය හා ජීවන පැවැත්ම සමග සබඳතාවලින් තොර වූ භාෂාවක් යොදා ගැනීමෙන් මවුන්ගේ සාමූහික මුද්‍රිත ප්‍රභවයේ ප්‍රකාශන ශක්තිය මොට වී යයි. භාෂාව වහාම මානව සන්නිවේදනයේ ප්‍රධාන මෙවලම වනවා පමණක් නොව, එමගින් එම භාෂාව කතා කරන ජන කොටසේ ලෝක ආස්ථිතය මවුන්ගේ පරිකල්පනය හා දැනුම භාවිතයට ගන්නා ක්‍රමවේදයකදී ප්‍රකාශ වේ.

එක් එක් භාෂාව විසින් කෙතරම් විවිධාකාර ලෙස ලෝකය පිළිබිඹු කරනු ලබන්නේදැයි අවබෝධ කර ගැනීමට නම් එකම නිශ්චිත අරුතක් සහිතව සෑම භාෂාවකම මතුවන වචන මෙකු ලියැවීමට හා කළ යුතුය. එබඳු වචන නම් මම, ඔබ, කවුදන්නේද, කුමක්ද, ගැන, සියල්ලන්ම, එකකු, දෙදෙනෙකු, විශාල, දිගු, කුඩා, ස්ත්‍රීය, පුරුෂයා, කනවා, බලනවා, අනභවා, නිරි, සැද, තාරකාව, ජනයා, උෂ්ණය, සිතල, සුදු කප, රාත්‍රිය, මුහුදු යන මේවාය. වැඩිම වුවහොත් වචන 300ක් පමණ එයට ඇතුළත් වේ. බහු භාෂිත්වයට එරෙහිව තිබෙන තර්ජනය,

ප්‍රච්ඡේදයේ භාෂා 123ක් කතා කරනු ලබන අතර, එයින් භාෂා 9ක් බොහෝ දුරට අනාවයට ගොස් තිබේ. භාෂා 26ක් බරපතල ලෙස අනතුරට ලක්ව ඇති අතර, භාෂා 38ක් තරමක් අනතුරට ලක්ව තිබෙන බව හඳුනාගෙන ඇත.

විශේෂඥයින් සඳහන් කරන ආකාරයට අවදානම් තත්ත්වයෙහි පවතින්නේ නුදෙක් ලෝකයේ ප්‍රධාන භාෂාවල අනාගතය නොවේ. කුලාවේති තවත් පහලින් ඉන්දියාවේ සංස්ථාපිත භාෂා සහ රුසියානු ජාතිකයින්ගේ භාෂා වැනි භාෂා 100ක් පමණ රාජ්‍ය විසින් නිල වශයෙන් පිළිගනු ලැබ තිබේ. මෙම භාෂාවලට හිමි ස්ථානය රැක ගැනීමේ අයිතියක්ද තිබේ. කුලාවේ පහලින් දේශීය, සුදු ජාතික, පුජා, වාර්ෂික යනුවෙන් විවිධාකාරයෙන් හැඳින්වෙන තත්ත්වයක් ලබා ගැනීමට පරිශ්‍රම දරන භාෂා දහස් ගණනක් තිබේ. මේ භාෂාවලින් බොහොමයක්ම හැකි වී යාමේ තර්ජනයට ලක් වී තිබේ. මිලියන 300ක් ජනතාව මෙම භාෂා කතා කරති.

ලොව බලවත් ජාතික භාෂා විවිධත්වය සිය වෙළඳාමට හා දැනුම ව්‍යාප්ත වීමට බාධාවක් ලෙස හඳුන්වමින් ඒකභාෂිත්වය (Monolingualism) පරමාදර්ශය බවට පත් කරන්නට උත්සාහ කරති. 19 වන සියවස

35 වන පිටුවේ

දුරකථන ඇමතුම් දී තිබීමක් කියා ඇත. නිශ්චිත වශයෙන්ම කුමක් කුමන ආකාරයකින් කියවීම යන්න අවිනිශ්චිතය. එහෙත් මතු මට කී දේවල්ම මවුනටත් කියන්නට ඇතැයි මම සිතමි. එනම් මේ දැරියගේ මව "ගරුක ගැහැණියක්" බවත්, දැරියට එවන මුල්ම මව සිය කටයුතු සඳහා යොදාගන්නා බවත්, එබැවින් දැරියට ආධාර කිරීම නිමැවෙන ලෙස විශේෂ ආවරණයක් දැනුම් දෙන ලෙසත් ය. දැරියගේ බිරිඳ වන මුල්ම බිරිඳට හිමි අයිතියේම ගතර වන්නේ දැරිය පාසලෙන් අස්කරගෙන නැවත නිවෙසට කැඳවා ගෙන එන්නට මවට සිදුවන්නේ එහි ප්‍රතිපලය ලෙසටය. සිය ගැහැණියද ඉගෙන ගන්නා ගමේ පාසලේ මේ වන විට අධ්‍යාපනය ලබන අතර අත්වූ ඉරණම පිළිබඳව එම පාසලේ විදුහල්පතිවරයා හෝ ආචාර්ය මණ්ඩලය පවා කිසිවක් දැන නොසිටියහ. මම මවුන් ඒ පිළිබඳව දැනුම්වත් කළ අවස්ථාවේ මවුනුද මගත් කම්පනයට පත්වූහ. "අපි ඒ ලමයා ගැනවත්, එයාගේ අම්ම ගැනවත් පොද්ගලික තොරතුරු දන්නේ නෑ. මේ ඉස්කෝලේට ලමයා දැමීමේ අයිති කියලාවත් අපි දැනගෙන තිබීමේ නෑ. අම්මා කොහොම කොහොම වුණත් අපිට ඒක වැදගත් නෑ. අපිට වැදගත් ලමයින්ගේ අනාගතය හඳුනා එක. ඒක ලොකු පිත්ත. මේ කරලා තියෙන්නේ මන අපරාධයක්. පවු අසරණ ලමයා. අපි මේ ලමයා පුළුවන් හම අනුග්‍රහයක්ම කරන්නම්."

"අවුරුදු දෙකක් යනකම ඒ සර්ලා මගේ බිරිඳ පොතට සුළුල් පවවා. ඒ නිසා නොසිටිල් එකටත් ගෙවලා අමතර පන්තිවලටත් යන්න පුළුවන් වුණා. කැඩිරුව සෙත්වුල් එසේ ඉගෙන ගන්න ගැම පහසුකමක් තිබුණා. සරියකට සැරියක් අම්මා ඇවිල්ලම මාව බලලා ගියා. ඉතාලියේ සර් නිවා-වුවකට ලොකටත් ඇවිල්ලා අපේ ගෙදරට ආවා. අම්මා මායි නැතිවී නුවර්පිලියේ, බණ්ඩාරමාවල එක්කගෙන ගියා. අපිට තැනින් අරන් දීලා සැල්ලින් දුන්නා. මට ඕනත් එකකුත් අරුණ දුන්නා."

මේ සිදුවීම් ඇගේ නම් පියසේ අධිම, අසපුරුෂයන්ගේ ඇසට කටු අතින්නාක් මෙන් වී ඇත. ඇසට ආධාර කළ ආවරණයක් දෙදෙනාම (ඉතාලියේ සර් සියවුලියාවේ පදිංචි) දැරියගේ තොරතුරු සැපුවීම විශාල දැනගැනීමට මවුන්ගේ බොහෝ තිබුණේ ඇගේ අසලැවැසියෙකුගේ ජංගම දුරකථන ආසනයකි. එවක එම ගම්මානයේ දුරකථන පහසුකම් තිබුණු එකම නිවෙස එය පමණක් වූ බැවිනි. ඉතාලියේ ආවරණ මගතා පැමිණා ගිය පසු ජංගම දුරකථන හිමි අසලැවැසියා මවුනටත්, ඕස්ට්‍රේලියාවේ පදිංචි ආවරණ මගතාවත්